

Міжнародна
організація
праці

КОНФЕДЕРАЦІЯ
РОБОТОДАВЦІВ
УКРАЇНИ

 РАЗОМ

Belgium

partner in development

Огляд національної та міжнародної практики підвищення рівня інклюзивності на ринку праці

16.04 – 30.04.2025

У звіт увійшли 120+ нормативних актів, досліджень і кейсів із Німеччини, Франції, Словенії, Іспанії, Румунії, Південної Кореї, Єгипту, Китаю, Чилі, Японії та інших країн.

Головні тренди :

1. Німецька «активна пенсія»: податкову вільну суму збільшують до €21,8 тис, дозволяючи пенсіонерам заробляти до €1,2тис/міс. без втрати виплат.
2. Франція – частка працюючих 60+ сягнула 22%.
3. Іспанія: IT-курси для осіб 52+; ваучери на ноутбуки і софт для IT;
4. Єгипет: 5% знижка на соцвнесок за виконання нормативу з працевлаштування 3%.
5. 68% роботодавців готують довічний рескілінг; обладнання (ноутбук + VPN + мобільне робоче місце) стає обов'язковим пунктом бюджетів.
6. Японія розглядає іноземців 55+ як тимчасове рішення демографічної кризи.
7. У країнах-лідерах відбувається зсув від “пасивних” пенсій до моделі “активних інвестицій у продуктивність людини”. Формула успіху має три складники: фінансовий стимул (податкова пільга, грант або субсидія), цільове фінансування обладнання, що усуває технічні бар'єри на робочому місці чи під час навчання, гнучкі формати зайнятості (частковий графік, дистанційна робота, менторські ролі). Така комбінація швидко повертає людей 55+ у робочу силу й мінімізує дефіцит кадрів у логістиці, IT та доглядовому секторі. Для України це сигнал масштабувати субсидії на адаптацію робочих місць і ваучери на цифрове обладнання одночасно з упровадженням часткової пенсії — лише інтегрований підхід гарантує довгу “економічну молодість” ринку праці.

Україна

До 2040 року частка людей віком 60+ в Україні зросте до 28% (нині 22%), а коефіцієнт народжуваності залишиться на рівні 1,3. Для стабілізації демографії необхідні:

- державні пільги на народження третьої дитини (до €100 000 = USD 2 700);
- програми приваблення трудових мігрантів для поповнення працівниками віком 20–40 років;
- стимулювання віддаленої роботи для молоді з сіл. [Детальніше...](#)

Діяльність української національної мережі «РАЗОМ»

ПриватБанк відкрив у Києві нове, найбільше в країні відділення з підвищеною доступністю. Воно створене з урахуванням найкращих практик доступності банківських офісів: тут створено багатофункціональний простір, що враховує потреби маломобільних груп населення, а працівники відділення мають відповідну підготовку щодо обслуговування всіх клієнтів, у тому числі з інвалідністю. [Детальніше...](#)

24 квітня в межах відзначення Всесвітнього дня охорони праці – 2025, відбувся бліцфорум під назвою «Об'єднуємось заради безпеки» організований журналом «Охорона праці» та Європейським співтовариством з охорони праці (ESOSH). Під час заходу обговорювали актуальні проблеми та виклики сьогодення у сфері охорони праці. Під час свого виступу виконавча директорка Конфедерації роботодавців України Оксана Медведська відмітила активну роль роботодавців у підготовці законопроекту «Про безпеку та охорону здоров'я працівників на роботі», проекту Трудового Кодексу України. [Детальніше...](#)

23 квітня відбулось засідання Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. За результатами засідання Комітету законопроект «Про ветеранське підприємництво» (реєстр.№10258) рекомендовано доопрацювати та винести на наступне засідання Комітету з причин необхідності уточнення структури ветеранських підприємств та відповідності їхніх пільг антимонопольному законодавству;

Законопроект "Про внесення змін до деяких законів України щодо задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану" (реєстр. № 12177-1), орієнтований на врегулювання питання державної реєстрації рухомого складу громадського транспорту, переданого громадам в якості гуманітарної допомоги, було рекомендовано Верховній Раді України прийняти у другому читанні і в цілому;

Законопроект «Про внесення змін до статей 7 та 13 Закону України "Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану" (реєстр. № 12255-1) також було рекомендовано Верховній Раді України прийняти у другому читанні і в цілому .

Участь у засіданні Комітету брав Радник Конфедерації роботодавців України Родіон Колишко. [Детальніше...](#)

Українці демотивовані працювати офіційно – це ризики для післявоєнної відбудови. Про це заявив Олексій Мірошніченко, президент Конфедерації роботодавців України в ефірі телеканалу «Еспресо». «Я б говорив і про розвиток України, особливо післявоєнний. Потрібно показати реальні перспективи: або буде вимушена держава збільшувати податки, або зменшувати виплати. Чуда не буде. Тому що на 10 млн пенсіонерів 11 млн працюючих. Це те співвідношення, яке солідарній системі точно не дозволить існувати довго, тому що на одного пенсіонера має бути щонайменше два працівника. Це та проблема, про яку ми з вами говоримо», – сказав він. [Детальніше...](#)

28 квітня 2025 року, з нагоди Всесвітнього дня охорони праці, відбувся круглий стіл на тему «Соціальний діалог – основа безпечного та здорового робочого середовища під час війни і відновлення України», організований Державною службою України з питань праці та Національною службою посередництва та примирення. Участь у засіданні круглого столу взяв Президент Конфедерації роботодавців України Олексій Мірошніченко. Особливу увагу було приділено викликам, які постали перед системою охорони праці у зв'язку з війною, а також потребі у впровадженні інноваційних підходів до управління ризиками. [Детальніше...](#)

60% підприємств не можуть знайти людей з інвалідністю потрібної кваліфікації для найму на роботу. Такий висновок міститься у дослідженні Конфедерації роботодавців України за результатами опитування роботодавців щодо викликів з якими стикається бізнес під час працевлаштування осіб з інвалідністю, що було презентовано 30 квітня 2025р.

Опитування здійснювалося Конфедерацією роботодавців України в рамках проєкту «Створення консультативної системи щодо інтеграції осіб з інвалідністю на робочі місця», який реалізується за підтримки Проєкту Міжнародної організації праці за фінансування Уряду Бельгії «Підтримка МОП України: запобігання трудової експлуатації та торгівлі людьми, підтримка розвитку підприємництва та інституційна підтримка соціальних партнерів» та Проєкту Міжнародної організації праці «Сприяння інклюзивному та сталому відновленню в Україні через соціальний діалог».

«Головною проблемою у працевлаштуванні людей з інвалідністю є їх фізична відсутність у регіоні, де працюють підприємства. Причому відсутність як людей потрібної кваліфікації, так і інформації про них. Роботодавці не мають можливості на пряму або через посередників вийти на контакт з такими людьми для того, щоб запросити їх на роботу або принаймні поінформувати про такі можливості», – розповів Родіон Колишко, Радник Конфедерації роботодавців України.

92% працівників з інвалідністю не отримують підтримки у пошуку працівників ні від держави, ні від громадських організацій. Тому 48% опитаних шукали працівників з інвалідністю через знайомих.

При цьому 90% підприємств розуміють важливість пристосування робочого місця під потреби конкретного працівника з інвалідністю. «Бізнес розуміє, що якщо людині некомфортно працювати на робочому місці з урахуванням особливостей та інвалідності, то робота не приносить задоволення і не є настільки ефективно, як вона могла бути. 73% підприємств зазначили, що вони адаптували робочий простір за власний кошт, 20% скористались державною підтримкою для облаштування робочих місць. Це говорить про недостатню ефективність цих механізмів», – відзначив Родіон Колишко. [Детальніше...](#)

Нова тенденція на ринку праці – розбронювання працівників. Президент Конфедерації роботодавців України Олексій Мірошніченко в інтерв'ю Українському радіо розповів про те, яких фахівців потребуватиме Україна, чому є ризики зростання дефіциту та чому бізнес один на один з цим питанням. [Детальніше...](#)

Світові тенденції

П'ять ключових трендів 2025 року:

- Гібридні моделі: 68% компаній планують довічні програми рескілінгу, 54% — поєднання офісу й віддаленки;
- AI-інструменти: 62% роботодавців інвестують у платформи для автоматизації рутинних завдань.
- Індивідуалізоване навчання: онлайн-курси стають основою, 45 % працівників проходять хоча б один курс на місяць.
- Емоційна компетентність: внутрішні програми ментального здоров'я запроваджують 38 % компаній (≈ \$180 на співробітника щорічно).
- Позиційна цінність навичок: успіх залежить не стільки від абсолютної тривалості навчання, скільки від рівня навичок учасника порівняно з конкурентами. [Детальніше...](#)

Бракує 78 мільйонів працівників у глобальній логістиці до 2030 року. У червні 2024 року в США залишалось майже 450 тис вакансій у транспорті та складському господарстві, одні з найвищих показників серед усіх секторів. [Детальніше...](#)

Румунія

Румунський уряд видає 2 250 lei (\approx USD 500) роботодавцям за працевлаштування кожного учня-учасника дуальної освіти («исепіс») віком до 30 років. Програма охоплює промисловість, будівництво й ІТ. Метою є інтеграція 50 тис молодих спеціалістів у наступні 2 роки. Субсидія надається безпосередньо на рахунок роботодавця протягом 30 днів після найму. [Детальніше...](#)

Чилі

72% роботодавців в Чилі помилково вважають продуктивність працівників з інвалідністю нижчою. 65% побоюються додаткових витрат на адаптацію робочих місць. Лише 18% компаній мають офіційні політики інклюзії. [Детальніше...](#)

Китай

Китай запускає програму «500 000 можливостей». Мета - створити 50 тис інклюзивних підприємств до 2027 р. Субсидії до CNY 30 000 (\approx USD 4 300) на робоче місце. Безкоштовні курси (\geq 100 годин) для 200 000 осіб з інвалідністю. [Детальніше...](#)

Тарифи США переорієнтують китайських працівників. Нові мита на китайські товари (до 25 %). Фабрики скоротили 15% робочих місць, **натомість фермерські господарства найняли цих працівників із середнім доходом \$450/міс.** Уряд КНР запускає програми перекваліфікації (100 годин безкоштовних курсів із агротехнологій) для 500 тис мігрантів до кінця 2025. [Детальніше...](#)

США

Розвиток AI може стати рушієм економічного зростання США. Додана вартість AI-сектору в 2024 році – USD 350 млрд, з прогнозом USD 1,2 трлн до 2030. 45% компаній уже впровадили AI-інструменти у виробничі та сервісні процеси. Очікується створення 1,5 млн нових «AI-enhanced» робочих місць. Ключові сфери – охорона здоров'я, фінанси та енергетика.

Експерти закликають модернізувати трудове законодавство та інвестувати USD 50 млрд на програми upskilling, **розвивати «new-collar» кадри, здатні працювати поруч із AI-агентами.** «New-collar» – нова категорію працівників, які мають спеціалізовані навички, здобуті через професійну підготовку або технічні курси, а не через традиційну академічну освіту (вищу освіту). [Детальніше...](#)

Фотосервіс Getty Images розширює колекцію «Authentic Disability» і **додає 10 тис нових знімків із реальними історіями людей з інвалідністю**. Для цього розширює співпрацю з інклюзивними продюсерами й фотографами-інвалідами. Мета — подолати стереотипи та уніфіковане «образ інвалідності», що використовувалося досі. [Детальніше...](#)

Боснія і Герцеговина

Підвищення мінімальної заробітної плати у Федерації Боснії і Герцеговини до 450 KM (\approx USD 245) спричинило 10% зростання витрат малих і середніх підприємств на оплату праці, скорочення найманого персоналу в 12% опитаних фірм через збільшені навантаження, перехід частини бізнесу на погодинну оплату та більш жорсткі контракти, що знизило середню кількість робочих годин на місяць на 5–7%. [Детальніше...](#)

Франція

Частка зайнятих людей віком 60+ у Франції зросла до 22% у 2024 році (проти 18% у 2019). Середня зарплата пенсіонера, що продовжує працювати, становить €1 700 (\approx USD 1 830) на місяць. Уряд розширює програми «retraite progressive» — частковий вихід на пенсію з гнучким графіком, скористалися понад 30 000 осіб у 2024 році. [Детальніше...](#)

Державна платформа «Mon Compte Retraite Progressive» опрацьовує онлайн-заявки на частковий вихід на пенсію з інтегрованим калькулятором доходів. Перевірка триває 10 хвилин, відбувається автоматичне формування пакета документів. [Детальніше...](#)

Іспанія

Муніципалітет Нерхі в Іспанії запустив дві ініціативи для мешканців віком від 52 років:

- «Nerja Senior Talent» — безкоштовні курси з цифрових навичок (Office 365, соціальні медіа) тривалістю 80 годин, після завершення яких учасники можуть претендувати на стажування у 15 місцевих компаніях;
- Програма мікрогрантів — до €1 500 (\approx USD 1 620) на підтримку власної справи або участі у бізнес-акселераторі.

Очікується, що в 2025 році обидві програми охоплять 120 осіб і сприятимуть зниженню безробіття серед старших працівників на 4%. [Детальніше...](#)

У Мадриді запущено проєкт «ReSkill 2025». Буде створено 500 безкоштовних онлайн-курсів із digital marketing, data analysis та UX/UI. Буде надано 1 тис стипендії по €600 на обладнання (ноутбук, ПЗ). Очікують перекваліфікувати 3 тис безробітних протягом року. [Детальніше...](#)

Японія

Закордонні працівники як вирішення демографічних проблем Японії. Для покриття дефіциту робочої сили Японії до 2030 року необхідно залучити 1 млн іноземних працівників. Поточна частка — 3,2% робочої сили; планують збільшити до 6% до 2030. Фокус на кваліфікованих медичних сестер, IT-інженерів та будівельників із програмою спрощеного візового режиму на 5 років. Вірогідно, будуть **підписані двосторонні угоди** з Філіппінами, В'єтнамом і Індонезією для стабільних постачань робочих кадрів і навчання на місцях. [Детальніше...](#)

Словенія

Розвиткова агенція Slovenske gorice запустила спільно з Австрією ініціативу на 277 000 € (≈ USD 300 000) для активного залучення осіб 60+ на ринок праці:

Етап 1: дослідження потреб ринку через анкетування, інтерв'ю з 50+ старшими працівниками та місцевими підприємствами;

Етап 2: Відкриття двох компетентних центрів, що готуватимуть персонал для секторів гостинності, туризму, транспорту, агропромисловості та переробки;

Етап 3: Пілотні навчальні курси для 50 учасників із урахуванням законодавчих обмежень (60 год/міс., річний дохід ≤ 10 000 €). [Детальніше...](#)

Німеччина

Канцлер Німеччини пообіцяв подвоїти «активну пенсію» та податкову вільну ставку для мільйонів пенсіонерів. Зокрема, збільшення податкової вільної ставки для пенсіонерів із нинішніх 10 908€ до 21 816€, що звільнить від оподаткування доходи понад межу для 9,5 млн пенсіонерів. Буде впроваджено механізм «активної пенсії» — поєднання пенсійних виплат і доходів від роботи без втрати виплат, дозволивши отримувати до €1 200 (≈ USD 1 300) додатково без пенсійних зменшень. [Детальніше...](#)

Єгипет

Нове законодавство передбачає, що роботодавці, які звільняють працівників із інвалідністю, сплачуватимуть штрафи до EGP 10 000 (≈ USD 320). Підприємства, що виконуватимуть вимоги щодо квот, сплачуватимуть менші соціальні внески до 5% від фонду зарплат для компаній, що дотримуються квот. Мета — зберегти 15 000 робочих місць у державному та приватному секторах.

[Детальніше...](#)

Південна Корея

Уряд Південної Кореї збільшив субсидії для найму ветеранів і людей з інвалідністю до ₩10 000 000 (≈ USD 7 500) на працівника. Понад 3 200 підприємств уже отримали підтримку. Програма розрахована до кінця 2025 року і сприяла зниженню безробіття серед цих груп із 12% до 9%. [Детальніше...](#)

Іран

Іранський консультативний суд ухвалив рішення, що **державні службовці, які перешкоджають працевлаштуванню людей з інвалідністю, підлягають звільненню**. Введено дисциплінарні стягнення та штрафи до IRR 100 000 000 (≈ USD 2 400). Рішення покликане забезпечити виконання квот (3% у держсекторі) та гарантувати рівний доступ до вакансій. [Детальніше...](#)

Греція

Уряд грецького Малліотакі вніс до парламенту законопроект, який передбачає 100% звільнення від ПДВ (24%) для малих та середніх підприємств на перші 2 роки після реєстрації, стимулювання створення 10 тис нових стартапів. Держава компенсуватиме втрати бюджету за рахунок транзитного податку на імпорт. [Детальніше...](#)

Швейцарія

Демографічні зміни трансформують швейцарський ринок праці. Частка населення старшого віку невпинно зростає, тоді як кількість працівників скорочується. У 2024 році 27% населення Швейцарії має вік 55+, а до 2040 року нестача фахівців перевищить 430 тис осіб.

48% опитаних компаній вважають, що досвідчені працівники готові працювати довше, проте внутрішні корпоративні бар'єри та фінансові обмеження гальмують продовження кар'єри. Deloitte радить запровадити програми гнучких графіків і lifelong learning, а також активніше залучати «золотий резерв» — працівників 55+ у ролі менторів та консультантів. [Детальніше...](#)

Бразилія

Бразильські правозахисники пропонують законопроект, який гарантує право на home office для працівників з аутизмом (адаптивні години роботи, зменшені сенсорні навантаження). Передбачено 6-місячний випробувальний період з фінансовою компенсацією 50% зарплати при невідповідності умовам. [Детальніше...](#)

Чорногорія

Чорногорія запускає програму «Digital Inclusion 2025». Вона передбачає 200 безкоштовних курсів з базового ІТ, веброзробки та кібербезпеки для учасників із інвалідністю. Передбачено гранти до €1 тис на придбання комп'ютера. Проєкт охопить 500 осіб до кінця року й передбачає менторський супровід. [Детальніше...](#)

* * *

Дослідження проведено Конфедерацією роботодавців України в рамках проєкту «Створення консультативної системи щодо інтеграції осіб з інвалідністю на робочі місця», який реалізується за підтримки Проєкту Міжнародної організації праці за фінансування Уряду Бельгії «Підтримка МОП України: запобігання трудової експлуатації та торгівлі людьми, підтримка розвитку підприємництва та інституційна підтримка соціальних партнерів» та Проєкту Міжнародної організації праці «Сприяння інклюзивному та сталому відновленню в Україні через соціальний діалог».